

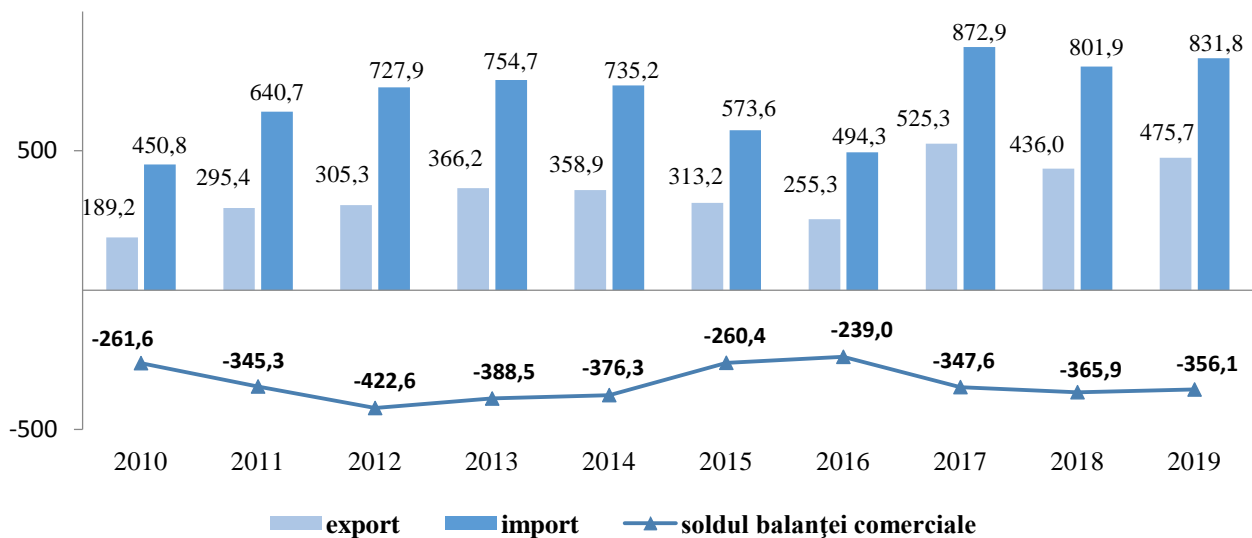
IV. Comerț exterior

Evoluția comerțului exterior în anul ianuarie-februarie 2019 a fost influențată de incertitudinea pe plan extern, diminuarea prețurilor internaționale la gaz și produsele alimentare, creșterea cererii interne, valorificarea oportunităților oferite de acordurile de cooperare internațională (Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană, Acordul de Comerț Liber cu Turcia etc.).

Evoluția exporturilor a fost determinată de, evoluția pozitivă a sectorului industrial, creșterea moderată a sectorului agricol, etc. Totodată, aprecierea reală a monedei naționale, precum și creșterea cererii interne au contribuit la creșterea importurilor, în special, a materiei prime necesare pentru aprovizionarea sectorului de afaceri și funcționarea economiei, precum și celor destinate consumului populației.

Astfel, exporturile s-au majorat cu 9,1% (în termeni nominali), iar importurile – cu 3,7%. În valoare absolută, exporturile de mărfuri realizate în ianuarie-februarie 2019 s-au cifrat la 475,7 mil. dolari SUA, mai mult cu 39,7 mil. dolari comparativ cu ianuarie-februarie 2018, iar importurile au însumat 831,8 mil. dolari, mai mult cu 29,9 mil. dolari, respectiv.

***Evoluția exportului, importului și soldului balanței comerciale
în ianuarie-februarie 2010-2019, mil. dolari SUA***

Sursă: Biroul Național de Statistică

Decalajul în evoluția exporturilor și importurilor a determinat acumularea a unui deficit al balanței comerciale de -356,1 mil. dolari, cu 9,8 mil. dolari (-2,7%) mai mic față de cel înregistrat în ianuarie-februarie 2018. În structura soldului balanței comerciale predomină soldul negativ la: gaz și produse industriale obținute din gaz (24,7%), petrol, produse petroliere și produse înrudite (17,6% din total), vehicule rutiere (12,8%), fire, țesături, articole textile (8,3%), produse medicinale și farmaceutice (7,5%), mașini și aparate specializate pentru industriile specifice (6,6%), aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și

reproducerea sunetului și imaginii (5,9%), mașini și aparate industriale cu aplicații generale; părți și piese detașate ale acestor mașini (5,8%) etc., acestea fiind destinate atât pentru consumul populației, cât și pentru aprovizionarea întreprinderilor. Totodată, s-a înregistrat un sold pozitiv la mașini și aparate electrice și părți ale acestora (13%), semințe și fructe oleaginoase (12,1%), cereale și preparate pe bază de cereale (10,8%), legume și fructe (6,2%), băuturi (6%), îmbrăcăminte și accesorii (5,4%) etc.

În cadrul comerțului exterior pe grupe de țări, balanța comercială a atestat o diminuare a deficitului atât în raport cu țările Uniunii Europene de până la 81,1 mil. dolari, cât și în raport cu alte țări – până la 114 mil. dolari, iar cu țările CSI – o majorare până la 161 mil. dolari.

Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi în ianuarie-februarie 2019 a constituit 57,2%, față de 54,4% înregistrat în ianuarie-februarie 2018.

Dinamica schimburilor comerciale

	Ianuarie-februarie 2018			Ianuarie-februarie 2019		
	mil. dolari SUA	structura, %	în % față de ianuarie-februarie 2016	mil. dolari SUA	structura, %	în % față de ianuarie-februarie 2017
Export – total	436,0	100,0	137,9	475,7	100,0	109,1
<i>inclusiv în:</i>						
țările Uniunii Europene (UE-28)	293,2	67,2	140,2	306,6	64,5	104,6
țările CSI	70,7	16,2	115,9	64,7	13,6	91,5
alte țări	72,1	16,5	157,8	104,4	21,9	144,8
Import – total	801,9	100,0	133,8	831,8	100,0	103,7
<i>inclusiv din:</i>						
țările Uniunii Europene (UE-28)	387,5	48,3	141,7	387,7	46,6	100,1
țările CSI	198,5	24,8	118,5	225,7	27,1	113,7
alte țări	216,0	26,9	136,1	218,4	26,3	101,2
Balanța comercială	-365,9	x	129,1	-356,1	x	97,3
Gradul de acoperire a importului prin export	54,4%	x	1,6 p.p.	57,2%	x	2,8 p.p.

Sursă: Biroul Național de Statistică

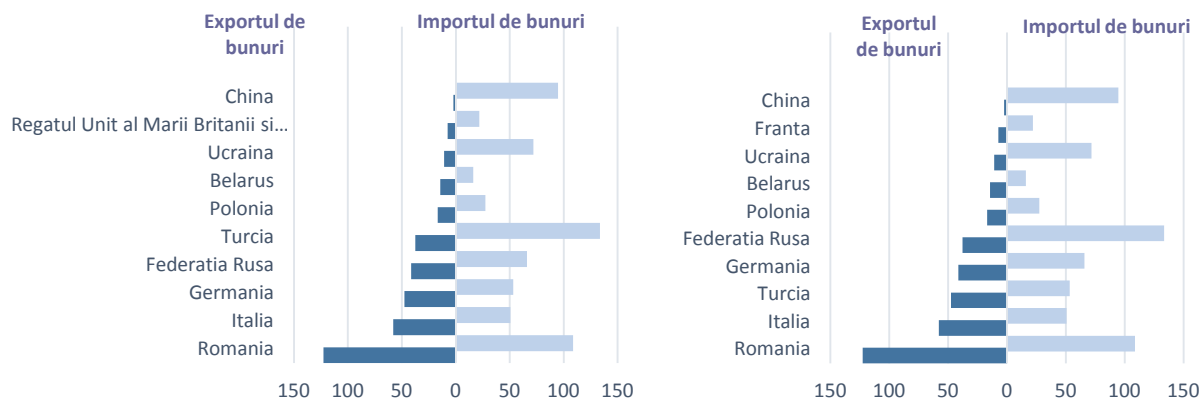
Exporturile după destinație

În ianuarie-februarie curent dinamica exporturilor spre țările Uniunii Europene își continuă tendința de creștere - cu 13,4 mil. dolari (+4,6%), alte țări cu 32,3 mil. dolari (+44,8%), iar țările CSI - cu 6 mil. dolari mai puțin (-8,5%), respectiv.

Primele 10 țări-partenere în derularea export-import

ianuarie-februarie 2018

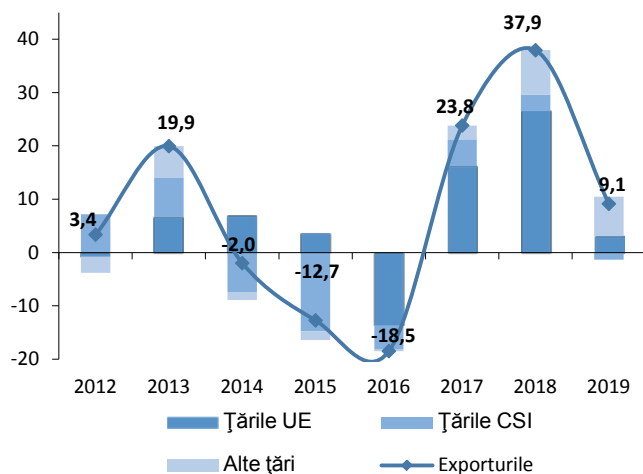
ianuarie-februarie 2019

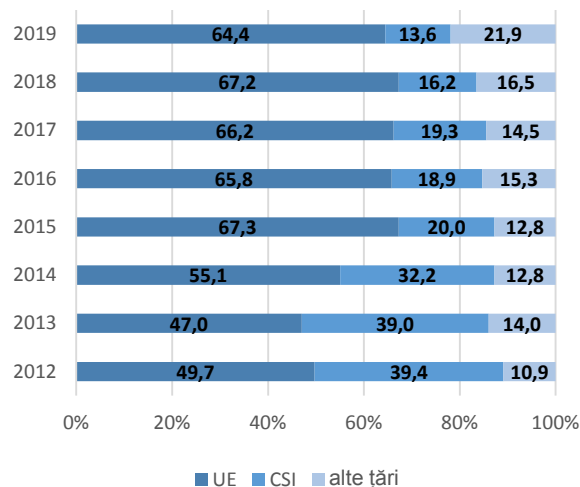
Sursă: Biroul Național de Statistică

Creșterea exporturilor în ianuarie-februarie 2019 s-a datorat preponderent cererii sporite din partea țărilor UE și altor țări (România, Italia, Germania, Franța, Polonia, Turcia etc.), contribuind la creșterea exporturilor cu 10,5 p.p. De asemenea, un factor important a fost și valorificarea oportunităților oferite de acordurile de cooperare economică internațională (AA/DCFTA, Acordul de Comerț Liber cu Turcia, etc.). În același timp, exporturile către țările CSI sunt în scădere și, respectiv, contribuția acestora la creșterea exporturilor a fost negativă (-1,4 p.p.).

Evoluția ratei anuale a exporturilor (%) și contribuția pe categorii de țări (p.p.), în ianuarie-februarie 2012-2019

Contribuția categoriilor de țări la valoarea totală a exporturilor în ianuarie-februarie 2012-2019 (%)

Sursă: Biroul Național de Statistică

Principala destinație a exporturilor Republicii Moldova rămân țările Uniunii Europene, cu o pondere de circa 64,5% în total export. Livrările de mărfuri către această grupă de state au însumat 306,6 mil. dolari, în creștere cu 4,6% față de ianuarie-februarie 2018, contribuind cu 3,1 p.p. la creșterea totală a exporturilor. Principalii parteneri sunt România (25,8% din total export), Italia (12,2%), Germania (8,7%), Polonia (3,5%), Republica Cehă (1,7%), Marea Britanie (1,6%) și Franța (1,6%).

Totodată, cele mai importante creșteri ale volumului exporturilor au fost înregistrate cu următoarele țări: Finlanda de 81,6 ori, Cipru – de 40,8 ori, Portugalia de 1,8 ori, Republica Cehă – cu 27,9%, Italia – cu 21,6%, Letonia – cu 18,4%, Polonia – cu 18,3%, România – cu 16,9% etc.

Livrările către *țările CSI* dețin o pondere mai mică în volumul total al exportului Republicii Moldova – 13,6%. Exporturile către această grupă de țări au însumat 64,7 mil. dolari, în descreștere cu 8,5% față de ianuarie-februarie 2018. Cea mai mare pondere revine Federației Ruse – 7,9% în volumul total al exportului, însumând 37,6 mil. dolari, Belarus – 3% (14,3 mil. dolari) și Ucrainei –2,3% (10,8 mil. dolari). Este de remarcat că exporturile din aceste trei țări au fost în diminuare cu 7,3%, 9,1% și 1,8%, respectiv, având o contribuție negativă la creșterea totală a exporturilor – 1,1 p.p.

Livrările către *alte țări* dețin o pondere de 21,9%, însumând 104,4 mil. dolari, cu 44,8% mai mult față de ianuarie-februarie 2018. Contribuția lor la creșterea totală a exporturilor a fost cea mai semnificativă – 7,4 p.p. Printre acestea se remarcă exporturile către Turcia (47,6 mil. dolari), Elveția (16 mil. dolari), SUA (circa 3,5 mil. dolari), Indonezia (3,1 mil. dolari), Canada (2,7 mil. dolari), Georgia (2,6 mil. dolari), Siria (2,5 mil. dolari), Afganistan (2,4 mil. dolari), China (2,3 mil. dolari) etc.

Exporturile pe grupe de mărfuri

Analizând exportul pe grupe de mărfuri, se observă majorarea exporturilor de produse agroalimentare (cereale și preparate pe bază de cereale, legume și fructe, carne și preparate din carne, semințe și fructe oleaginoase etc.), datorită recoltei agricole bune din 2018 și a unei cereri sporite preponderent din partea țărilor UE pentru aceste produse.

La fel, o contribuție semnificativă la creșterea exporturilor a fost determinată de extinderea activității investitorilor străini în Zonele Economice Libere, în special în ramura industriei autoamotive, asigurând majorări de exporturi preponderent la categoria “mașini și aparate electrice și părți ale acestora”.

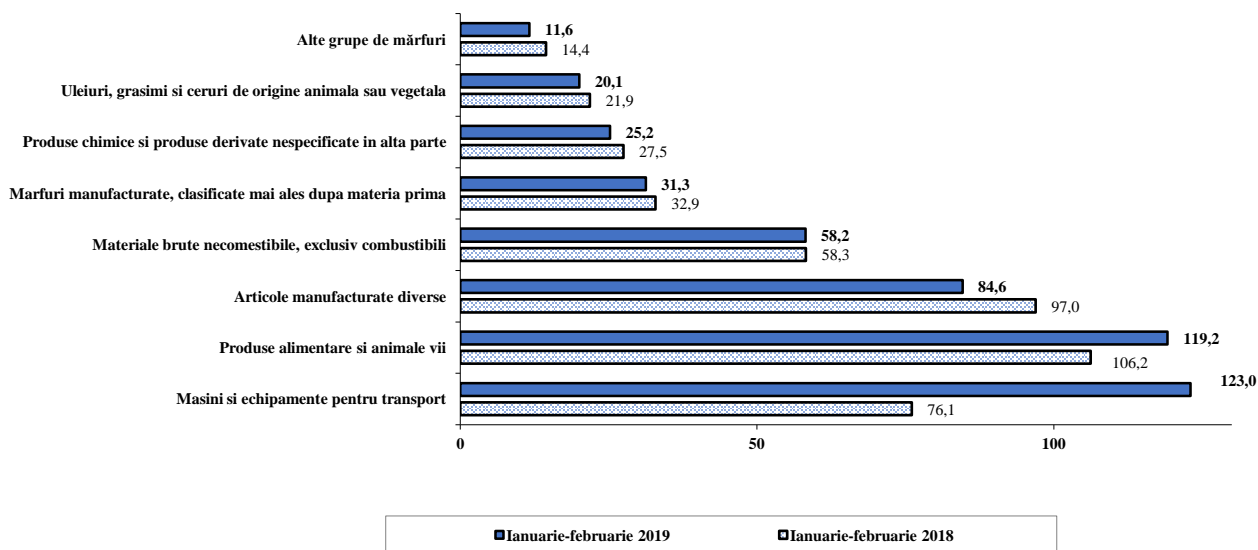
Datorită evoluțiilor favorabile în alte sectoare industriale, s-au accelerat exporturile la următoarele tipuri de produse: mașini și aparate electrice și părți ale acestora, cereale și preparate pe bază de cereale, alte echipamente de transport, vehicule rutiere etc. Totodată, a avut o

influență benefică la creșterea exporturilor și reexportul de petrol, produse petroliere și produse înrudite. În același timp, o influență negativă asupra evoluției ratei anuale a exporturilor au avut tipurile de mărfuri de îmbrăcăminte și accesorii; grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate; fire, țesături, articole textile și produse conexe; băuturi; animale vii; parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare; mobilă și părțile ei; zahăr, preparate pe bază de zahăr etc.

Exporturile de mărfuri autohtone în ianuarie-februarie 2019 au constituit 335,5 mil. dolari, cu o pondere de 70,5% din total exporturi și s-au majorat cu 11,3 % față de ianuarie-februarie 2018.

Reexporturile de mărfuri străine au însumat 140,3 mil. dolari (29,5% din total exporturi), majorându-se cu 4,3% comparativ cu ianuarie-februarie 2018. Datorită politicilor statului de stimulare și atragere a investitorilor străini în zonele economice libere, a crescut producția în aceste zone, care, la rândul ei, a contribuit la majorarea reexportului. Reexporturile de mărfuri străine după prelucrare au deținut 21,6% din total exporturi, iar reexporturile de mărfuri clasice, care nu au suferit transformări esențiale – 7,9%.

***Evoluția exporturilor de mărfuri în ianuarie-februarie 2018-2019,
mil. dolari SUA***

Sursă: Biroul Național de Statistică

Valoarea livrărilor de *mașini și echipamente pentru transport* în ianuarie-februarie 2019 a constituit 123 mil. dolari, înregistrând o creștere de 1,6 ori față de ianuarie-februarie 2018. Ponderea acestor mărfuri în total export este destul de semnificativă – 25,9%, majorându-se cu 8,4 p.p față de ianuarie-februarie 2018. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderea însemnată au deținut exporturile de mașini și aparate electrice și părți ale acestora – 22,9% din total export (mai mult cu 7,5 p.p. comparativ cu ianuarie-februarie 2018), iar volumul acestor livrări a însumat 109 mil. dolari, de 1,6 ori mai mult.

Ponderea exporturilor de *produse alimentare și animale vii* a fost de 25,1% în total export, fiind în creștere cu 0,7 p.p. față de ianuarie-februarie 2018. Valoarea acestor exporturi s-a majorat cu 12,2% față de ianuarie-februarie 2018 și a constituit 119,2 mil. dolari. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri o pondere mai semnificativă, 11,3% din total export, o dețin exporturile de legume și fructe - în valoare de 54 mil. dolari și cereale și preparate pe bază de cereale – 10,9% din total export, în sumă de 51,7 mil. dolari.

Exporturile de *articole manufacturate diverse* s-au diminuat cu 12,7%, însumând 84,6 mil. dolari. Cota acestor livrări în volumul total de exporturi a constituit circa 17,8%, fiind cu 4,5 p.p. mai mică față de ianuarie-februarie 2018. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri, ponderi însemnate au deținut exporturile de îmbrăcăminte și accesorii – 8,3% din total exporturi. Valoarea acestor exporturi a fost de 39,4 mil. dolari, înregistrând o diminuare de 20% față de ianuarie-februarie 2018. Livrările de mobilă și părțile ei s-au micșorat cu 7,8% și au constituit circa 24 mil. dolari și o pondere de 5% în total export. Concomitent, exporturile de alte articole diverse s-au majorat cu 22,3% și au constituit circa 10,1 mil. dolari și o pondere de 2,1% în total export.

Volumul exportului de *materiale brute necomestibile*, exclusiv combustibili s-a micșorat cu 0,1% față de volumul exportat în ianuarie-februarie 2018, însumând 58,2 mil. dolari, cu o pondere de 12,2% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri pondere importantă au avut-o livrările semințelor și fructelor oleaginoase – 11,2% în volumul total al exportului (53,1 mil. dolari), fiind cu 0,8 p.p. mai puțin comparativ cu ianuarie-februarie 2018.

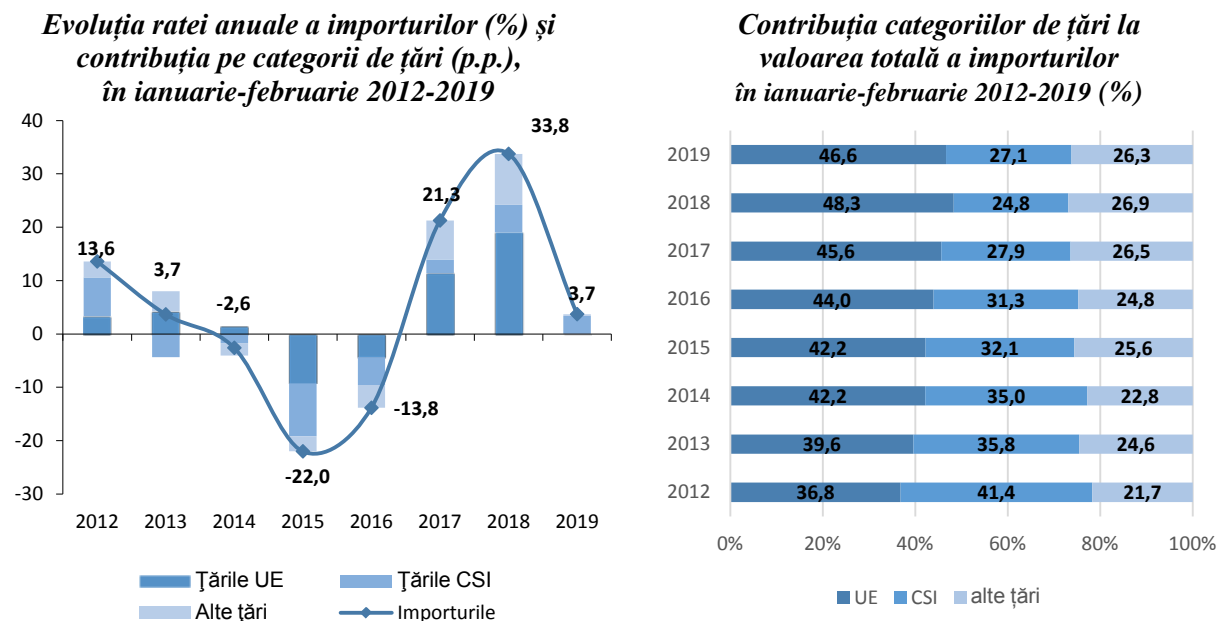
Exportul de *băuturi și tutun* în ianuarie-februarie 2019 a constituit 31,3 mil. dolari, cu 5% mai puțin față de ianuarie-februarie 2018 și o pondere de circa 6,6% în total export. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri preponderente rămân a fi exporturile de băuturi, volumul cărora a constituit 27,1 mil. dolari, cu 8,5% mai puțin față de ianuarie-februarie 2018. Totodată, exportul de tutun brut și prelucrat – a constituit circa 4,2 mil. dolari, cu 25,6% mai mult, față de ianuarie-februarie 2018.

Volumul exportului de *mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă* s-a micșorat cu 8,2% și a constituit 25,2 mil. dolari, sau 5,3% din total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri sunt de menționate exporturile de fire, țesături și articole textile cu o pondere de 2,1% din total export, mai puțin cu 0,8 p.p., volumul livrărilor fiind de 9,9 mil. dolari, cu 21,9% mai puțin comparativ cu ianuarie-februarie 2018.

Volumul exportului de *produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte* a însumat 20,1 mil. dolari, fiind în descreștere cu 8,2% comparativ cu ianuarie-februarie 2018. Cota-parte a acestor mărfuri în volumul total al exportului a fost de 4,2%. O pondere importantă o dețin produsele medicinale și farmaceutice – 2,7% din total export, însumând 12,9 mil. dolari, fiind cu 2% mai mare față de volumul exportat în ianuarie-februarie a anului trecut, iar produsele chimice organice – 0,7% din total export, însumând 3,5 mil. dolari (+9,8%), pe când uleiurile esențiale, rezinoide și substanțele parfumate – au constituit 0,6% din total export, însumând circa 2,6 mil. dolari, fiind cu 44,9% mai puțin față de perioada similară a anului trecut.

Importurile după țările de origine

Valoarea importurilor de bunuri efectuat de Republica Moldova în ianuarie-februarie 2019 a constituit 831,8 mil. dolari, cu 3,7% mai mult față de ianuarie-februarie 2018. Valoarea importurilor s-a majorat în țările Uniunii Europene cu 0,2 mil. dolari (+0,1%), în țările CSI – cu 27,2 mil. dolari (+13,7%), iar în alte țări – cu 2,5 mil. dolari (+1,2%).

Sursă: Biroul Național de Statistică

Importurile din țările Uniunii Europene au însumat 387,7 mil. dolari, cu 0,1% mai mult decât în ianuarie-februarie 2018, deținând o pondere de 46,6% în total importuri (comparativ cu 48,3% în ianuarie-februarie 2018). Contribuția lor la creșterea importurilor a fost nesemnificativă. Importurile au provenit, în mare parte, din România – în valoare de 108,7 mil. dolari, cu 0,8% mai puțin decât în ianuarie-februarie 2018, Germania – 65,9 mil. dolari (+2,1%), Italia – 50,5 mil. dolari (-3,7%), Polonia – 27,3 mil. dolari (-2,7%), Franța – 21,9 mil. dolari (+1,2%), Ungaria – 16,8 mil. dolari (-5,9%), aceștia fiind unii din partenerii comerciali de bază ai Republicii Moldova.

Importurile de mărfuri provenite din *țările membre ale statelor CSI* au însumat 225,7 mil. dolari, în creștere cu 13,7% comparativ cu ianuarie-februarie 2018, care echivalează cu o cotă de circa 27,1% în total import (+2,4 p.p.). Contribuția lor la creșterea importurilor a constituit 3,4 p.p. Importul de bunuri din aceste țări a fost: din Federația Rusă - în valoare de 133,6 mil. dolari, cu 8,7% mai mult față de ianuarie-februarie 2018, din Ucraina – 71,8 mil. dolari (+14,2%) și Belarus – 16,1 mil. dolari (+41,6%).

Importurile din *alte țări* au înregistrat o creștere cu 1,2% față de ianuarie-februarie 2018, contribuind la creșterea totală a importurilor cu 0,3 p.p. Volumul acestor importuri a constituit 218,4 mil. dolari, deținând o pondere de 26,3% în total import (-0,6 p.p.). Cele mai semnificative

importuri au fost din China în valoare de 94,7 mil. dolari (-2,5%), Turcia – 53,4 mil. dolari (+6,8%), Statele Unite ale Americii – 10,6 mil. dolari (-5,8%).

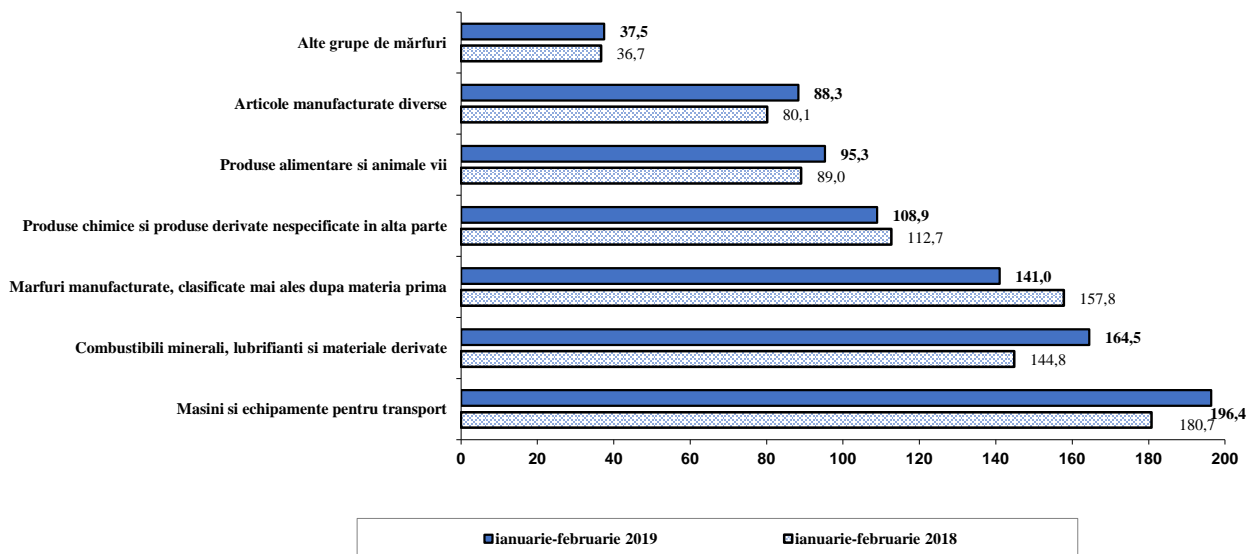
Importurile pe grupe de mărfuri

În ianuarie-februarie 2019, comparativ cu perioada similară a anului 2018, au sporit importurile de: vehicule rutiere; gaz și produse industriale obținute din gaz; mașini și aparate industriale cu aplicații generale; legume și fructe; produse medicinale și farmaceutice; mașini și aparate specializate pentru industriile specifice; aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii; mașini și aparate electrice și părți ale acestora etc.

Ritmurile înalte de creștere a importurilor se datorează majorării volumului de investiții, în special în mașini, aparate electrice, produse minerale, necesare pentru aprovizionarea întreprinderilor și funcționarea economiei. De asemenea, la sporirea importurilor a contribuit cererea crescândă a populației pentru bunurile importate, condiționată de creșterea veniturilor și majorarea salariului mediu brut.

Totodată, au scăzut importurile de petrol, produse petroliere și produse înrudite; îmbrăcăminte și accesorii; metale neferoase; articole prelucrate din metal; fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe; semințe și fructe oleaginoase; îngrășăminte minerale sau chimice etc.

Evoluția importurilor de mărfuri în ianuarie-februarie 2018-2019 *mil. dolari SUA*

Sursă: Biroul Național de Statistică

Comparativ cu ianuarie-februarie 2018, volumul importat de *mașini și echipamente pentru transport* a crescut cu 8,7%, însumând 196,4 mil. dolari și o pondere de 23,6% în volumul total

al importurilor. Este de menționat, că ponderi importante în cadrul acestei secțiuni de mărfuri au deținut importurile de mașini și aparate electrice și părți ale acestora – 7,5%, în valoare de 62,6 mil. dolari (majorându-se cu 2% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent); vehicule rutiere – 6%, însumând 49,9 mil. dolari (+27,3% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent); mașini și aparate specializate pentru industriile specifice – 3,1%, în valoare de 25,7 mil. dolari; mașini și aparate industriale cu aplicații generale – 2,9%, însumând 23,7 mil. dolari; aparate și echipamente de telecomunicații – 2,6%, în valoare de 21,8 mil. dolari.

Importurile de *combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate* au deținut o pondere de 19,8% în total importuri. Volumul acestor importuri în ianuarie-februarie 2019 a însumat 164,5 mil. dolari și s-a majorat cu 13,6% față de ianuarie-februarie 2018. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri, gazul și produsele industriale obținute din gaz dețin cea mai impunătoare pondere în volumul total al importului – 10,6%, însumând 87,9 mil. dolari, iar petrolul și produsele petroliere – 7,9%, însumând 65,3 mil. dolari.

Mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă au fost importate în sumă de 141 mil. dolari (cu 10,6% mai puțin), iar ponderea acestor mărfuri în total importuri a constituit 17%. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi preponderente au avut importurile de fire, țesături și articole textile – 4,8% din total importuri, în valoare de 39,5 mil. dolari; articole prelucrate din metal – 2,2%, în valoare de 18,1 mil. dolari; hârtie, carton și articole din pastă de celuloză – 1,9%, în valoare de 15,5 mil. dolari; articole din minerale nemetalice – 1,8%, în valoare de 15 mil. dolari; metale neferoase – 1,7%, în valoare de 13,8 mil. dolari.

Volumul importului *produselor chimice și produselor derivate* a însumat 108,9 mil. dolari, fiind în diminuare cu 3,3%. Ponderea acestui import în volumul total a fost de 13,1%. Ponderi importante în această secțiune de mărfuri o dețin produsele medicinale și farmaceutice – 4,7% din total importuri, în valoare de 39,5 mil. dolari; uleiurile esențiale, rezinoidele și substanțele parfumate – 1,9% din total, în valoare de 15,7 mil. dolari; alte materiale și produse chimice – 1,8% din total, în valoare de 14,9 mil. dolari; materialele plastice prelucrate – 1,7% din total, în valoare de 14,5 mil. dolari.

Importurile de *produse alimentare și animale vii* în ianuarie-februarie 2019 au însumat 95,3 mil. dolari, fiind în creștere cu 7% comparativ cu ianuarie-februarie 2018. Ponderea acestei grupe de mărfuri în total importuri a fost de 11,5%. În cadrul acestei grupe de mărfuri preponderente rămân legumele și fructele, cu 3,8% din total importuri, în valoare de 31,8 mil. dolari; cerealele și preparatele pe bază de cereale – 1,6% din total, însumând 13,3 mil. dolari, produse și preparate alimentare diverse – 1,2% din total, însumând 10,3 mil. dolari.

Volumul importului de *articole manufacturate diverse* în ianuarie-februarie 2019 a însumat 88,3 mil. dolari, cu 10,2% mai mult față de volumul importat în ianuarie-februarie 2018. Ponderea acestei grupe de mărfuri în total import a fost de 10,6%. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi preponderente au avut importurile de îmbrăcăminte și accesorii – 2,4% din total importuri, în valoare de 20,1 mil. dolari. precum și alte articole diverse – 4,3% din total importuri, în valoare de 35,7 mil. dolari.

Persoanele fizice au importat în ianuarie-februarie 2019 mărfuri și produse în valoare de 25 mil. dolari, cu 1,9% mai puțin decât în aceeași perioadă a anului 2018. Diminuarea importurilor a fost determinată de descreșterea livrărilor de autoturisme și autovehicule (-1,6%), cărora le-au revenit 82% din importurile realizate de persoanele fizice.